

[gbraid=0AAAAAD30q8C7HP3P8QXiEQOvhv65jOd8G&gclid=CjwKCAiA2svlBhB-EiwARWDPjtbAc8dF3IL8wtOR3gHnhZbk5e0lE9wY3kr6Kn9yo0eB9WqtfdHe7RoCsa8QAvD_BwE](https://www.researchgate.net/publication/354444430/gbraid=0AAAAAD30q8C7HP3P8QXiEQOvhv65jOd8G&gclid=CjwKCAiA2svlBhB-EiwARWDPjtbAc8dF3IL8wtOR3gHnhZbk5e0lE9wY3kr6Kn9yo0eB9WqtfdHe7RoCsa8QAvD_BwE)

Юлія БРАХ

НАПРЯМИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧЕНОГО А. КАРИШИНА

Дослідження постаті А. П. Каришина – видатного вченого, педагога, організатора та наставника, є доцільним у контексті соціокультурних реалій його епохи та його інтеграції з національно-культурними цінностями українського народу. Діяльність А. П. Каришина детермінувалася історичним періодом, у межах якого він функціонував, відображаючи його освітньо-виховну концепцію та педагогічні ідеї. Його педагогічна спадщина характеризується значною науковою відданістю, прагненням до наукової істини та справедливості, а також унікальними здібностями, що проявилися у педагогічній, організаційній та господарській сферах.

Дослідженням встановлено, що організаційно-управлінська діяльність – це цілеспрямована діяльність, яка спрямована на формування, підтримання та розвиток систем для ефективного досягнення поставлених цілей. Вона охоплює широкий спектр функцій, процесів і методів, що використовуються для координації ресурсів (особистісних, матеріальних, інформаційних) та оптимізації їх взаємодії.

Розглянемо основні функції організаційно-управлінської діяльності:

1. планування, яка охоплює визначення цілей, розробка стратегій та програм, тобто це прогнозування майбутнього та формування шляхів його досягнення;
2. організаційна, включає створення структури, розподіл повноважень та відповідальності, визначення взаємозв'язків між підрозділами та співробітниками, забезпечення необхідними ресурсами;
3. мотиваційно-лідерська, що забезпечує стимулювання співробітників до ефективної роботи, формування організаційної культури, забезпечення комунікації, вирішення конфліктів та надихання на досягнення спільних цілей;
4. контролююча, яка охоплює моніторинг виконання планів, оцінка результатів, виявлення відхилень від стандартів та внесення коригуючих дій для забезпечення досягнення цілей;
5. координаційна, що містить узгодження дій різних частин системи для забезпечення їх гармонійного функціонування та синергії;
6. прийняття рішень, вибір оптимальних варіантів дій з декількох альтернатив на основі аналізу інформації.

Розглянемо ключові характеристики організаційно-управлінської діяльності:

- системність: розглядає організацію як єдине ціле, де всі елементи взаємопов'язані;
- цілеспрямованість: завжди орієнтована на досягнення конкретних результатів;
- динамічність: постійно адаптується до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі;
- комплексність: охоплює різні аспекти функціонування організації.

Організаційно-управлінська діяльність є фундаментальною для будь-якої системи – від малої групи до великої державної установи, оскільки вона забезпечує ефективне використання ресурсів, стабільний розвиток та досягнення стратегічних завдань.

На основі проаналізованих наукових та літературних джерел нами виокремлено наступні напрями організаційно-управлінської діяльності вченого А. П. Каришина:

1. Адміністративно-керівна діяльність у закладі вищої освіти:

- багаторічне керівництво кафедрою хімії Полтавського педагогічного інституту (з 1940 р. — в.о. завідувача, надалі беззмінно очолював кафедру у 1946–1948 рр. та 1950–1978 рр.) [1];
- робота на посаді декана природничого факультету (у різні періоди з 1947 року і до кінця життя);
- управління інститутом на вищих керівних посадах: заступник директора інституту з навчальної і наукової роботи (1951–1955 рр.) та виконання обов'язків директора інституту (травень–листопад 1953 р.).

2. Розбудова та зміцнення матеріально-технічної бази:

- організація відновлення інституту у післявоєнний час: введення в дію навчального корпусу, будівництво студентського гуртожитку;
- створення та обладнання агробіостанції (нині — ботанічний сад);
- масштабна організація будівництва та облаштування біостанціону для польової практики студентів у с. Лучки (будівництво містечка з будиночками, їдальнею, господарськими приміщеннями, спортивним майданчиком, закладення саду та дослідних ділянок) [2].

3. Організація навчально-наукового процесу та студентських досліджень:

- стимулювання та організація наукової діяльності молодих викладачів і студентів, що призвело до формування «Каришинської школи хіміків-органіків»;
- заснування «школи аналітиків» для підготовки абітурієнтів до вступу на факультет;

- організація виконання курсових робіт виключно експериментальним шляхом, забезпечення студентів робочими місцями, матеріалами та реактивами для досліджень;

- проведення щорічних студентських наукових конференцій та захистів курсових робіт.

4. Організація практичної підготовки студентів:

- створення умов для проходження польової практики студентів на базі агробіостанції та біостаціонару в с. Лучки;

- організація роботи студентів на дослідних ділянках, вирощування та переробки сільськогосподарської продукції під час практики.

5. Організація виховної та громадської роботи:

- залучення студентів до активного громадського життя інституту;

- організація культурно-масових та просвітницьких заходів: хімічних вечорів, вікторин, вечорів відпочинку («Осінній бал»), виїздів факультету в сільські школи.

Таким чином, нами виокремлено напрями організаційно-управлінської діяльності вченого А. П. Каришина: адміністративно-керівна діяльність у закладі вищої освіти, розбудова та зміцнення матеріально-технічної бази, організація навчально-наукового процесу та студентських досліджень, організація практичної підготовки студентів, організація виховної та громадської роботи.

Список використаних джерел

1. Джурка Г. Схиляюсь перед іменем твоїм, учитель. Слово про вчителя. Упорядк. Ю. В. Самусенко, Г. Ф. Джурка ПНПУ імені В. Г. Короленка. ТОВ «АСМІ». 2012. 267 с. С. 33.

2. Слово про вчителя. Упорядк. Ю. В. Самусенко, Г. Ф. Джурка ПНПУ імені В. Г. Короленка. ТОВ «АСМІ». 2012. 267 с.

Іван БОЙКО

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО САМОМЕНЕДЖМЕНТУ ФАХІВЦІВ НА ЗАСАДАХ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Сучасна епоха, що характеризується глобалізацією та інтенсивним розвитком інформаційних технологій, вимагає від фахівців, особливо працівників інтелектуальної праці, принципово нового рівня підготовки та самоорганізації. Актуальність цієї проблеми посилюється на тлі загального зниження моральних підвалин та зростання споживчих настроїв у суспільстві, що безпосередньо впливає на якість освіти у вищій школі.